

פקודת הראיות [נוסח חדש], תשל"א-1971
תוכן עניינים

	פרק א': עדות שבעל-פה	
	סימן א': הזמנת עדים וכשרותם	
82	סמכות להזמין עדים	סעיף 1
82	הכל כשרים להעיד	סעיף 2
82	סייג לעדותם של בני זוג	סעיף 3
82	סייג לעדותם של הורה וילד	סעיף 4
82	עדות מותרת	סעיף 5
82	עדות לזכות בן משפחה – ראייה לחובתו	סעיף 6
82	עדות לעצמו או ליריב	סעיף 7
82	הגדרות	סעיף 8
	סימן ב': עדות על אמרות	
82	אמרת עד בעת ביצוע עבירה	סעיף 9
83	אמרה של קרבן אלימות	סעיף 10
83	אמרת עד מחוץ לבית המשפט	סעיף 10א
83	קבלת אמרה בהסכמה	סעיף 10ב
83	שמירת דינים	סעיף 10ג
83	הוכחת אמרה של נאשם	סעיף 11
83	הודיה	סעיף 12
	סימן ג': עדות מחוץ למדינה	
84	גביית עדות על ידי שלוח במשפט אזרחי	סעיף 13
84	עדות מחוץ למדינה במשפט פלילי	סעיף 14
	פרק ב': עדות שבכתב	
	סימן א': תצהירים	
84	תצהיר שבכתב כראיה בדין	סעיף 15
84	תחולת הדין הפלילי	סעיף 16
84	חקירה בעל-פה	סעיף 17
	סימן ב': שבועות	
84	הגדרה	סעיף 18
84	סמכות להשביע	סעיף 19
	סימן ג': עדות של מומחים ועובדי ציבור	
85	ראיה לפעולת הממשלה	סעיף 19א
85	חוות דעת מומחה ותעודת רופא	סעיף 20
85	חזקת חתימה	סעיף 21
85	חוות דעת ותעודת רופא שנעשו מחוץ לישראל	סעיף 22
85	תעודת עובד הציבור	סעיף 23
85	טפסים ותקנות	סעיף 24
85	דין תעודות לפי סימן זה כדין עדות בשבועה	סעיף 25
85	חקירה בעל-פה	סעיף 26
85	שמירת זכויות וסמכויות	סעיף 27
85	הגדרה	סעיף 28
	סימן ד': תעודות ציבוריות ונכריות	
86	הגדרות	סעיף 29
86	הוכחת תעודות-חוץ	סעיף 30
86	אין צורך להוכיח מעמדו של המקיים	סעיף 31
86	הוכחת תעודות ציבוריות	סעיף 32

87	תעודת אישור של נציג ישראלי	סעיף 33
87	חזקות על תעודות ציבוריות	סעיף 34
87	"רשומות" – ראייה	סעיף 34א
87	תאריך הפרסום של "רשומות"	סעיף 34ב
	סימן ה': רשומה מוסדית	
87	הגדרות	סעיף 35
87	קבילות רשומה מוסדית	סעיף 36
88		סעיף 37
88	אי כפיית הגשה של רשומה מוסדית של תאגיד בנקאי	סעיף 38
88	רשות עיון ברשומה מוסדית של תאגיד בנקאי	סעיף 39
88	חוות דעת של מומחה	סעיף 39א
88	שמירת דינים	סעיף 39ב
	סימן ו': העתק צילומי	
88	הגדרה	סעיף 40
88	העתק צילומי כראיה	סעיף 41
88	העתק של רשומה מוסדית	סעיף 41א
88	מעמדו של פלט	סעיף 41ב
88	שמירת דינים	סעיף 42
	סימן ז': פסק דין מרשיע במשפט פלילי	
88	קבילות פסק דין	סעיף 42א
89	עיון בפרוטוקול ובחומר אחר	סעיף 42ב
89	ראיות לסתירת פסק דין	סעיף 42ג
89	ממצאים ומסקנות בתביעה אזרחית נגרת	סעיף 42ד
89	שמירת דינים	סעיף 42ה
	סימן ח': תעודה נושנה	
89	תעודה נושנה	סעיף 43
	פרק ג': ראיות חסויות	
89	חסיון לטובת המדינה	סעיף 44
89	חסיון לטובת הציבור	סעיף 45
90	פגיעה הנגרמת מצירוף ראיות	סעיף 45א
90	הדיון בעתירה לגילוי ראייה חסויה	סעיף 46
90	ראיות מפלילות	סעיף 47
90	עדות עורך דין	סעיף 48
91	עדות רופא	סעיף 49
91	עדות פסיכולוג	סעיף 50
91	עדות עובד סוציאלי	סעיף 50א
91	חסיון ראיות לעניין עדות בעל מקצוע בהליכים פליליים שעניינם עבירת מין או עבירת אלימות חמורה במשפחה	סעיף 50ב
92	עדות כהן דת	סעיף 51
92	תחולה	סעיף 52
	פרק ד': משקלן של ראיות	
92	משקלה של עדות	סעיף 53
92	הכרעה על פי עדות יחידה במשפט אזרחי	סעיף 54
93	הכרעה על-פי עדות יחידה במשפט פלילי	סעיף 54א
93	עדות קטין שאינו בר-אחריות פלילית	סעיף 55
93	ראיה שנתקבלה שלא כדין	סעיף 56
93	סמכות לפסילת ראיה שהושגה שלא כדין	סעיף 56א
23	ראיות סותרות	סעיף 57

93	חזקת יצרן	סעיף 57א
93	חזקת זמן ייצור	סעיף 1א57
	פרק ה': שונות	
93	הדין הוא כמפורסמות	סעיף 57ב
94	המצאה על-ידי הדואר	סעיף 57ג
94	אגרות	סעיף 58
94	תקנות	סעיף 59
94	תחולה	סעיף 60
94	תוספת ראשונה	
94	תוספת שניה	
	הגדרות	סעיף 1
	שמו ומענו של המצהיר	סעיף 2
	צורתו של תצהיר	סעיף 3
	תיקונים צריכים קיום	סעיף 4
	תצהיר שאינו ניתן לקריאה	סעיף 5
	חתימת המצהיר	סעיף 6
	מודעת ההשבעה	סעיף 7
	תצהיר משותף	סעיף 8
	שינוי בתצהיר	סעיף 9
	נוסח השבועה	סעיף 10

פרק א': עדות שבעל-פה

סימן א': הזמנת עדים וכשרותם

1.	סמכות עדים	להזמין	(א) מותר להזמין כל אדם ליתן עדות שהיא קבילה ושייכת לענין; והוא, כשאין הוראה אחרת בפקודה זו.
			(ב) בית המשפט רשאי, לפי שיקול דעתו, לסרב להוציא הזמנה אם אין בה צורך או אם ראה שנתבקשה למטרה שאיננה גילוי האמת.
2.	הכל כשרים להעיד		הכל כשרים להעיד בכל משפט, בכפוף לאמור בסעיפים 3 ו-4, ואין אדם פסול להעיד מפני שהוא בעל דין בתובענה אזרחית, או מתלונן או נאשם במשפט פלילי, או מפני שהוא מעבדו, עובדו, בן זוגו או קרובו של התובע, המתלונן, הנתבע או הנאשם, או מפני שהורשע או נושא עונש על עבירה.
3.	סייג לעדותם של בני זוג		במשפט פלילי אין בן זוג כשר להעיד לחובת בן זוגו, ואין כופים אותו להעיד לחובת אדם המואשם יחד עם בן זוגו בכתב אישום אחד.
4.	סייג לעדותם של הורה וילד		במשפט פלילי אין הורה וילד כשרים להעיד האחד לחובת משנהו, ואין כופים אחד מהם להעיד לחובת אדם המואשם יחד עם משנהו בכתב אישום אחד.
5.	עדות מותרת		(א) הסייגים שבסעיפים 3 ו-4 לא יחולו במשפט פלילי בשל אחד מאלה:
(1) חבלת גוף או אלימות או איום באחד מאלה;
(2) עבירה לפי סעיפים 337 או 362 לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן – חוק העונשין), או לפי סימן י' בפרק ח' ולפי סימנים ה' או ו' בפרק י' לחוק העונשין, שעבר בן זוג נגד בן זוגו, הורה נגד ילדו או ילד נגד הורו;
(א2) עבירה לפי סעיף 287 לחוק העונשין, לענין הפרת צו הגנה לפי חוק למניעת אלימות במשפחה, התשנ"א-1991, או לענין הפרת צו שיפוטי אחר לפי כל דין, שעניינו הגנת בן זוגו, ילדו או הורו של המפר, מפניו;
(3) עבירה לפי סעיפים 244 עד 246, ו-249 לחוק העונשין, שנעברה בקשר לאחת העבירות המפורטות בסעיף זה;
(4) (נמחקה)
(ב) הסייגים שבסעיפים 3 ו-4 לא יחולו על עדות של אדם שהגיש תלונה נגד בן זוגו, ילדו או הורו, לפני העניין, במשפט פלילי בעניין אותה תלונה, בין שהוא הראשון שהגיש תלונה באותו עניין ובין שהוגשה כבר תלונה באותו עניין בידי אדם אחר.
(ג) לענין סעיפים קטנים (א) ו-(ב), אחת היא אם העד הוא נפגע העבירה או אדם אחר.
6.	עדות לזכות בן משפחה – ראיה לחובתו		נקרא בן זוג להעיד לזכות בן זוגו, או נקרא הורה או ילד להעיד זה לזכותו של זה, תהא העדות, בין בחקירה ראשית ובין בחקירה שכנגד מטעם התביעה, כשרה לשמש ראיה להוכחת אשמתו של הנאשם.
7.	עדות לעצמו או ליריב הגדרות		במשפט אזרחי יכול בעל דין להעיד לעצמו או להיות מוזמן להעיד ליריבו.
8.			בסימן זה –
"בן זוג" – לרבות הידוע בציבור כבן זוגו, ולמעט מי שחי בנפרד מבן זוגו ואינו מנהל עמו משק בית משותף מתוך כוונה לפרק את חיי המשפחה באופן קבוע, אף אם הם מתגוררים תחת קורת גג אחת;
"ילד" – לרבות מאומץ;
"הורה" – לרבות מאמץ.

סימן ב': עדות על אמרות

9.	אמרת עד בעת ביצוע עבירה		עדות על אמרה שנאמרה בשעה שנעשה, לפי הטענה, מעשה עבירה, או בסמוך לפניו או לאחריו, והאמרה נוגעת במישרין לעובדה השייכת לענין, תהא קבילה אם אמר אותה אדם שהוא עצמו עד במשפט.

- אמרה של קרבן אלימות 10. עדות על אמרה שאמר אדם שנעשה בו, לפי הטענה, מעשה אלימות, והאמרה נוגעת לאותו מעשה או לנסיבות-לואי שלו, תהא קבילה אף אם האדם שאמר אותה אינו נוכח כעד ואף אין להביאו למשפט משום שהוא נפטר או תשוש או חולה או נעדר מן הארץ, ובלבד שנתקיימה באותה אמרה אחת מאלה:
- (1) היא נאמרה בשעת מעשה האלימות, או בסמוך לאחריו, או לאחר שהיתה לו ההזדמנות הראשונה להתאונן עליו;
- (2) היא נוגעת למעשה האלימות לפי סדר האירועים עד כדי היותה חוליה בשלשלת הנסיבות הקשורות במישרין לביצוע העבירה;
- (3) היא נאמרה בשעה שהוא היה גוסס, או האמין שהוא גוסס, בעקבו של מעשה האלימות.
- אמרת עד מחוץ לבית המשפט 10א. (א) אמרה בכתב שנתן עד מחוץ לבית המשפט תהיה קבילה כראיה בהליך פלילי אם נתקיימו אלה:
- (1) מתן האמרה הוכח במשפט;
- (2) נותן האמרה הוא עד במשפט וניתנה לצדדים הזדמנות לחקרו;
- (3) העדות שונה, לדעת בית המשפט, מן האמרה בפרט מהותי, או העד מכחיש את תוכן האמרה או טוען כי אינו זוכר את תכנה.
- (ב) בית-המשפט רשאי לקבל אמרה כאמור בסעיף קטן (א) אף אם נותן האמרה איננו עד, בין משום שהוא מסרב להעיד או אינו מסוגל להעיד, ובין שלא ניתן להביאו לבית-המשפט משום שאינו בחיים או לא ניתן למצאו, ובלבד שבית-המשפט שוכנע שמנסיבות הענין עולה, כי אמצעי פסול שימש להניא או למנוע את נותן האמרה מלתת את העדות.
- (ג) בית המשפט רשאי לסמוך ממצאיו על אמרה שנתקבלה לפי סעיף זה, או על חלקה, והוא רשאי להעדיף את האמרה על עדותו של העד, והכל אם ראה לעשות כן לנוכח נסיבות הענין, לרבות נסיבות מתן האמרה, הראיות שהובאו במשפט, התנהגות העד במשפט ואותות האמת שנתגלו במהלך המשפט, והטעמים יירשמו.
- (ד) לא יורשע אדם על סמך אמרה שנתקבלה לפי סעיף זה אלא אם יש בחומר הראיות דבר לחיזוקה.
- קבלת אמרה בהסכמה 10ב. אמרה בכתב שניתנה מחוץ לבית המשפט תהיה קבילה כראיה בהליך פלילי אף אם נותנה אינו עד במשפט, אם שני הצדדים הסכימו לכך ותוכן האמרה לא היה שנוי במחלוקת, ובלבד שהנאשם היה מיוצג על ידי עורך דין.
- שמירת דינים 10ג. אין האמור בסעיפים 10א ו-10ב כדי להכשיר ראייה שאינה קבילה מסיבה אחרת שבדין או לפסול ראייה שהיא כשרה לפי דין אחר.
- הוכחת אמרה של נאשם 11. אמרתו של נאשם מותר להוכיח בעדותו של אדם ששמע אותה; נרשמה האמרה בכתב והנאשם חתם עליה או קיים אותה באופן אחר, מותר להוכיחה בעדות על כך ממי שהיה נוכח באותו מעמד; אמרה שנרשמה כאמור מותר להוכיחה אף בתצהיר בכתב של מי שהיה נוכח באותו מעמד, אם הנאשם מיוצג וסניגורו הסכים לכך או – כאשר האמרה נוגעת לאישום בעוון או בחטא – אם הנאשם, במענה לשאלת בית המשפט ולאחר שבית המשפט הסביר לו את זכותו לחקור את נותן התצהיר, אישר שקרא את האמרה או שהיא הוקראה לו, אינו כופר בכך שהאמרה היא אמרתו וויתר על חקירת מקבל האמרה.
- הודיה 12. (א) עדות על הודיית הנאשם כי עבר עבירה, תהא קבילה רק אם הביא התובע עדות בדבר הנסיבות שבהן ניתנה ההודיה ובית המשפט ראה שההודיה היתה חפשית ומרצון.
- (ב) בית המשפט רשאי לקבל כראיה, להוכחת הנסיבות שבהן ניתנה הודיית נאשם, גם תצהיר בכתב של מקבל ההודיה, שבו הוא מפרט את נסיבות גביית ההודיה ומצהיר כי ההודיה היתה חפשית ומרצון, והוא אם נתקיים אחד מאלה:
- (1) הנאשם מיוצג וסניגורו ויתר על חקירת מקבל ההודיה;
- (2) ההודיה היתה על עבירה שהיא עוון או חטא והנאשם, במענה לשאלת בית המשפט ולאחר שבית המשפט הסביר לו את זכותו לחקור את נותן התצהיר, אישר שקרא את ההודיה או שהיא הוקראה לו, אינו

כופר בכך שההודיה היתה חפשית ומרצון וויתר על חקירת מקבל ההודיה.

סימן ג': עדות מחוץ למדינה

- גביית עדות על ידי שלוח במשפט אזרחי
13. (א) לפי בקשת בעל דין במשפט אזרחי רשאי בית המשפט, אם נראה צורך בכך למען הצדק ולפי התנאים שהורה עליהם, לצוות שעד או כל אדם אחר ייחקר בתצהיר על-ידי אדם פלוני ובמקום פלוני שמחוץ לתחום שיפוטו של בית המשפט, ורשאי בית המשפט ליתן הוראה בכל דבר הכרוך באותה חקירה, כפי שייראה סביר וצודק, ורשאי הוא להתיר לכל בעל דין להגיש את פרוטוקול העדות כראיה באותו משפט.
- (ב) אדם שהורו לו לערוך חקירה כאמור רשאי להשביע ולערוך דו"ח מיוחד לבית המשפט בדבר החקירה ובדבר התנהגותו של כל עד או אדם אחר בה או בדבר היעדרו ממנה, ורשאי בית המשפט להורות על כל הליך וליתן כל צו כפי שייראה לו צודק.
14. על אף האמור בחוק סדר הדין הפלילי, תשכ"ה-1965, מקום שנגבתה עדות מחוץ לתחום שיפוטם של בתי המשפט בישראל, מכוח כל אמנה, הסכם או דין, לצורך הליך פלילי בישראל, רשאי בית המשפט להתיר שפרוטוקול העדות שניתנה כאמור יוגש כראיה במשפט, ובלבד שבית המשפט ראה להנחת דעתו שיש סיבה מספקת להיעדרו של העד שהעיד לפי הפרוטוקול וכי לנאשם או לעורך דינו ניתנה הזדמנות לחקור את העד חקירה שכנגד בשעה שנגבתה העדות.

פרק ב': עדות שבכתב

סימן א': תצהירים

- תצהיר שבכתב כראיה בדין
15. (א) מקום שמותר לאדם על-פי דין, או שנדרש אדם, להוכיח דבר על-ידי תצהיר בכתב, בשבועה או בהן צדק, יהיה תצהירו בכתב ראיה כשרה, אם הוזהר המצהיר כי עליו להצהיר את האמת וכי יהא צפוי לענשים הקבועים בחוק אם לא יעשה כן.
- (ב) האזהרה לפי סעיף קטן (א) תינתן, וניתנת תאווה על פני התצהיר, על-ידי אחד מאלה:
- (1) שופט;
 - (2) דיין בבית דין דתי;
 - (3) היועץ המשפטי לממשלה, פרקליט המדינה, פרקליטי מחוז, פרקליטי נפה, וסגני פרקליט המדינה ופרקליטי המחוז ועוזריהם;
 - (4) עורך-דין;
 - (5) ראש רשות מקומית;
 - (6) אדם אחר שהסמיכו לכך שר המשפטים.
16. לענין סעיף 120 לפקודת החוק הפלילי, 1936, דין תצהיר שנעשה לפי סעיף 15 כדין הצהרה בשבועה.
17. (א) הוראות סעיף 15 אינן גורעות מכוחו של בית המשפט לצוות כי המצהיר ייחקר בבית המשפט, ובית המשפט ייעתר לבקשתו של בעל דין לצוות על כך; לא התייצב המצהיר, רשאי בית המשפט לפסול תצהירו מלשמש ראיה.
- (ב) נתברר לבית המשפט, שבקשתו של בעל דין לחקור מצהיר בבית המשפט באה לשם קנטור או מתוך קלות דעת, רשאי הוא להטיל על המבקש את הוצאות החקירה.

סימן ב': שבועות

- הגדרה
18. "רשם", לענין פקודה זו – מי שנתמנה להיות רשם או סגן רשם על פי סעיף 30 לחוק בתי המשפט, תשי"ז-1957.
19. רשם או שופט בית משפט שלום רשאי – לכל ענין שאין לגביו הוראה על כך בחיקוק אחר – להשביע אדם, או לקבל ממנו תצהיר, אם –
- (1) הדבר נדרש לבית משפט או לענין אחר בישראל, או לבית משפט או לרישום מסמך מחוץ לישראל;

(2)	האדם חייב שבועה או תצהיר ;		
(3)	האדם רוצה למסור הודעה בשבועה או בתצהיר ;		
(4)	האדם רוצה לערוך בפניו מסמך שעריכתו מחייבת שבועה או תצהיר.		
סימן ג': עדות של מומחים ועובדי ציבור			
(א)	מסמך הניתן על ידי הממשלה, ייחתם בידי ראש הממשלה או בידי שר שראש הממשלה הסמיכו לכך, או בידי מזכיר הממשלה.	19.א.	ראיה הממשלה לפעולת
(ב)	אישור בכתב של מזכיר הממשלה שהממשלה עשתה דבר פלוני ישמש ראיה שאכן נעשה הדבר כאמור באישור.		
	בית המשפט רשאי, אם אין הוא רואה חשש לעיוות דין, לקבל כראיה, בכתב, חוות דעתו של מומחה בשאלה שבמדע, שבמחקר, שבאמנות או שבידיעה מקצועית (להלן – חוות דעת), ותעודה של רופא על מצב בריאותו של אדם (להלן – תעודת רופא).	20.	חוות דעת מומחה ותעודות רופא
	חוות דעת ותעודת רופא שנעשו בישראל חזקה שהחתימה המופיעה בהן נכונה, כל עוד לא הוכח היפוכו של דבר.	21.	חזקת חתימה
	לא יקבל בית משפט כראיה חוות דעת או תעודת רופא שנעשו מחוץ לישראל, אלא כשיש עליהן אישור של נציג קונסולרי או דיפלומטי של ישראל –	22.	חוות דעת ותעודת רופא שנעשו מחוץ לישראל
(1)	שהחתימה על חוות הדעת או תעודת הרופא ראויה לאמון ;		
(2)	שלפי חוקי המקום שבו נעשתה חוות הדעת או תעודת הרופא צפוי למומחה או לרופא עונש על דברי שקר הכלולים בהן.		
	בית המשפט רשאי, אם אין הוא רואה חשש לעיוות הדין, לקבל כראיה תעודה על דבר שנרשם במסמך רשמי ; התעודה תהא חתומה בידי עובד הציבור שעשה את הרישום או את המעשה או קיבל את הידיעה שנרשמה, ואם אין הוא עוד באותו שירות – בידי האחראי על היחידה שבה עבד.	23.	תעודת הציבור עובד
(א)	חוות דעת, תעודת רופא ותעודת עובד הציבור ייערכו לפי הטפסים הקבועים בתוספת הראשונה או בדומה להם ככל האפשר.	24.	טפסים ותקנות
(ב)	שר המשפטים רשאי, בתקנות, לקבוע דרך הגשתן של חוות דעת, תעודת רופא או תעודת עובד הציבור ולהביא שינויים בטפסיהן.		
(א)	חוות דעת, תעודת רופא ותעודת עובד הציבור שהוגשו כראיה לבית המשפט – דינן כדין עדות בשבועה לענין סעיף 117 לפקודת החוק הפלילי, 1936.	25.	דין תעודות לפי סימן זה כדין עדות בשבועה
(ב)	לצורך סעיף זה, דין חוות דעת ותעודת רופא שנעשו מחוץ לישראל כדין חוות דעת ותעודת רופא שנעשו בישראל.		
(ג)	כל חוות דעת וכל תעודת רופא יכילו הצהרת המומחה או הרופא כי הוראות סעיף זה ידועות לו.		
(א)	הוראות סימן זה אינן גורעות מכוחו של בית המשפט לצוות כי מומחה או רופא או עובד הציבור יחקרו בבית המשפט, ובית המשפט ייעתר לבקשתו של בעל דין לצוות על כך.	26.	חקירה בעל-פה
(ב)	נתברר לבית המשפט שבקשתו של בעל דין לחקור מומחה או רופא או עובד הציבור בבית המשפט באה לשם קנטור או מתוך קלות דעת, רשאי הוא להטיל על המבקש את הוצאות החקירה.		
	אין בהוראות סימן זה לענין עדות של עובדי הציבור –	27.	שמירת זכויות וסמכויות
(1)	כדי לגרוע מהוראות כל חוק אחר בדבר הוכחת עובדה על ידי תעודה של עובד הציבור ;		
(2)	כדי לגרוע מכל דין שלפיו רשאי או חייב עובד הציבור לסרב להעיד או לסרב למסור תעודה ;		
(3)	כדי לגרוע מכל דין הפוסל עדות או המסייג קבלתה כראיה.		
	לענין סימן זה, "עובד הציבור" –	28.	הגדרה
(1)	עובד המדינה, לרבות שופט, דיין בבית דין דתי, חבר הממשלה ומבקר המדינה ;		
(2)	עובד ההסתדרות הציונית העולמית והסוכנות היהודית לארץ-ישראל ;		

(3) עובד או נושא תפקיד של גוף ציבורי אחר שקבע שר המשפטים באישור ועדת החוקה חוק ומשפט של הכנסת.

סימן ד': תעודות ציבוריות ונכריות

בסימן זה – 29.

הגדרות

"נציג דיפלומטי" – שגריר, ציר, ממונה על שגרירות או צירות, יועץ של שגרירות או צירות, מזכיר ראשון, מזכיר שני או מזכיר שלישי של שגרירות או צירות, המשמשים בתפקידם במדינת חוץ;

"נציג קונסולרי" – קונסול כללי, קונסול, סגן קונסול, קונסול כללי בפועל או סוכן קונסולרי, המשמשים בתפקידם במקום שמחוץ לישראל;

"תעודה ציבורית" – תעודה של אחד הגופים המנויים להלן שהיא מעשה חקיקה, שיפוט או ביצוע, או רשומה של מעשה כאמור, או שהיא חלק מן הרשומות הרשמיות של אחד הגופים המנויים להלן, ובכלל זה תעודה המוחזקת כרשומה, בין שנעשתה בדרך רשמית ובין בדרך אחרת; ואלה הגופים:

- (1) מדינת ישראל או הרשות הריבונית של שטח ארץ שמחוץ לישראל;
- (2) משרדי הממשלה, רשות מקומית, בית משפט, בית דין, גוף אחר בעל סמכות שיפוטית או מעין שיפוטית, נוטריון או כל גוף רשמי אחר של ישראל או של שטח ארץ שמחוץ לישראל (להלן – מוסדות);
- (3) עובד המדינה, עובד רשות ריבונית של שטח ארץ שמחוץ לישראל או עובד מוסד (להלן – פקיד);

– "מדפיס רשמי"

- (1) לגבי ישראל – המדפיס הממשלתי או מי שהוכח כי הוא מורשה רשמית להדפיס את התעודה הנדונה או תעודות מן הסוג הנדון;
- (2) לגבי שטח ארץ שמחוץ לישראל – כל מדפיס שהוכח כי הוא המדפיס בשביל הממשלה או הרשות הריבונית של אותו שטח ארץ או מורשה כאמור בפסקה (1).

יפוי-כח או כל מסמך אחר שבכתב שנערכו או שהוצאו במקום שמחוץ לשטח שחל עליו משפט מדינת ישראל, מותר, בכל משפט או ענין אזרחיים, ובכפוף לכל סייג מוצדק, להוכיחם באישורם של הצדדים שהוציאו, או בהצהרה שבכתב של אחד מעדי האומות, שנמסרו כנחזה בפני אחד מאלה:

- (1) נציג דיפלומטי או קונסולרי ישראלי, וקויימו בכתב חתום בידו ובחותמתו על גבי המסמך או בנספח אליו;
- (2) נוטריון ציבורי, וקויימו בכתב חתום בידו ובחותמתו הנוטריונית ואומתו בכתב בידי נציג דיפלומטי או קונסולרי ישראלי ובחותמתו הרשמית על גבי המסמך או בנספח אליו.

תעודה הנחזית מקויימת כאמור בסעיף 30, יראוה כאילו הוכחה כראוי, ואין צורך להוכיח את חתימתו או חותמתו של מעמדו הרשמי של האדם הנחזה להיות מקיים האישור או ההצהרה.

תעודה ציבורית ניתן להוכיח בהגשת אחת מאלה, בלי לפגוע בדרכי הוכחה אחרים:

- (1) המקור;
- (2) העתקו הבדוק;
- (3) העתקו שהודפס על ידי המדפיס הרשמי;
- (4) העתקו המאושר בחותמו הרשמי או בחתימתו של הפקיד שבידו משמורתו הרשמית;
- (5) העתקו המאושר בחותמו הרשמי של המוסד שבידו משמורתו הרשמית;
- (6) העתקו המאושר בחותמו או בחתימתו של שר או של נושא משרה אחר בדרג שווה-ערך, או של פקיד בדרג ובמשרה המניחים את דעתו של בית המשפט לגבי מהימנותו של האישור;

(7) העתקו המאושר בחותמו הרשמי של מוסד, אם מהימנותו של האישור מניחה דעתו של בית המשפט, בהתחשב עם טיבם של התעודה ושל המוסד שאישור אותה.

תעודת אישור של נציג דיפלומטי או קונסולרי ישראלי בשטח ארץ פלוני, תהא ראייה מספקת לכל אחת מהעובדות האלה:

(1) כי תעודה ציבורית פלונית הודפסה בידי המדפיס הרשמי של אותו שטח ארץ;

(2) כי חותם או חתימה פלונית הם חותמו וחתימתו הרשמיים של הפקיד הנחזה כבעל החותם או החתימה;

(3) כי חותם פלוני הוא חותמו הרשמי של המוסד הנחזה כבעל החותם.

(ב) תעודת אישור של נציג דיפלומטי או קונסולרי ישראלי, כי לפי מיטב ידיעתו ואמונתו תעודה ציבורית פלונית נמצאת במשמורתו הרשמית של פקיד פלוני או של מוסד פלוני, תהא ראייה מספקת לדבר.

חזקה היא, כל עוד לא הוכח היפוכו של דבר, כי –

(1) תעודה ציבורית, "רשומות" וכל פרסום רשמי אחר הנחזים כמודפסים בידי מדפיס רשמי – הם אמנם מודפסים למעשה כאמור;

(2) תעודה ציבורית, שפקיד מאשר, בכתב חתום בידו או בחותמו, שהיא נמצאת במשמורתו הרשמית – היא אמנם במשמורתו למעשה;

(3) תעודה ציבורית, שמוסד מאשר, בכתב חתום בחותמו, שהיא נמצאת במשמורתו הרשמית – היא אמנם במשמורתו למעשה;

(4) תעודה ציבורית, הנחזית שנערכה רשמית בידי אדם פלוני ובנסיבות פלוניות – היא אמנם נערכה כך;

(5) חותמים וחתימות רשמיים שעל תעודה ציבורית או על העתק שלה, או על תעודות אישור לפי הוראות סימן זה – הם אמיתיים וכל תיאורי המשרות של החתומים על התעודות או תעודות האישור הם מדויקים.

דבר שפורסם ב"רשומות" חזקה שנעשה כראוי, והוא הדין בכל דבר שפרסם המדפיס הממשלתי אף שלא ברשומות.

התאריך הנקוב של גליון "רשומות" הוא יום פרסומו.

סימן ה': רשומה מוסדית

בפרק זה –

"הליך משפטי" – הליך אזרחי או פלילי בפני בית משפט, שניתן להביא בו ראיות;

"מוסד" – המדינה, רשות מקומית, עסק או כל מי שמספק שירות לציבור;

"עסק" – לרבות משלח יד;

"פלט" – כהגדרתו בחוק המחשבים, התשנ"ה-1995;

"רשומה מוסדית" – מסמך, לרבות פלט, אשר נערך על ידי מוסד במהלך פעילותו הרגילה של המוסד;

"תאגיד בנקאי" – כמשמעותו בחוק הבנקאות (רישוי), התשמ"א-1980, ולרבות בנק ישראל.

רשומה מוסדית תהא ראייה קבילה להוכחת אמיתות תוכנה בכל הליך משפטי, אם נתקיימו כל אלה –

(1) המוסד נוהג, במהלך ניהולו הרגיל, לערוך רישום של האירוע נושא הרשומה בסמוך להתרחשותו;

(2) דרך איסוף הנתונים נושא הרשומה ודרך עריכת הרשומה יש בהן כדי להעיד על אמיתות תוכנה של הרשומה;

(3) היתה הרשומה פלט – הוכח בנוסף, כי –

- (א) דרך הפקת הרשומה יש בה כדי להעיד על אמינותה ;
- (ב) המוסד נוקט, באורח סדיר, אמצעי הגנה סבירים מפני חדירה לחומר מחשב ומפני שיבוש בעבודת המחשב.
- (ב) היתה הרשומה פלט, יראו לענין סעיף קטן (א)(1) את מועד עריכת הנתונים המהווים יסוד לפלט, כמועד עריכתה של הרשומה.
- (ג) הוראות סעיף קטן (א) לא יחולו על רשומה אשר נערכה על ידי רשות מרשויות החקירה או התביעה הפלילית והמוגשת בהליך פלילי על ידי רשות כאמור. אין בהוראות סעיף קטן זה כדי לפסול או להגביל הגשת רשומה כאמור, אם ניתן להגישה בהתאם להוראות סעיף 39ב.
- (ד) התקבלה ראייה מכוח סעיף זה, יהיה הצד שכנגד זכאי לחקור חקירה נגדית עדים שזומנו על ידו לעדות, לשם הזמנת הראייה, אם עדים אלה קשורים עם בעל הדין שמטעמו הוגשה הראייה.

(נמחק) 37.

38. בהליך משפטי שהתאגיד הבנקאי אינו בעל דין בו, אין כופים בנקאי או פקיד של תאגיד בנקאי, להגיש רשומה מוסדית של תאגיד בנקאי, שתוכנה ניתן להוכחה לפי סימן זה, או להעיד דברים, על עסקאות או חשבוניות הרשומים ברשומה המוסדית, אלא לפי צו בית המשפט שניתן מטעם מיוחד.

אי כפיית הגשה של רשומה מוסדית של תאגיד בנקאי

39. (א) בית המשפט רשאי, על פי בקשת בעל דין בהליך משפטי, לצוות שהמבקש יהא רשאי, לצורך אותו הליך, לבדוק ולהעתיק כל רישום שברשומה מוסדית של תאגיד בנקאי.

רשות עיון ברשומה מוסדית של תאגיד בנקאי

(ב) צו לפי סעיף זה אפשר שיינתן בלי להזמין את התאגיד הבנקאי או כל בעל דין אחר או לאחר שהוזמנו, והצו יומצא לתאגיד הבנקאי שלושה ימים תמימים לפני הזמן שבו יש לקיים את הצו, זולת אם הורה בית המשפט אחרת.

39א. היה הפלט חיווי דיעה בענין שבמדע, שבמחקר, שבאמנות, שבידיעה מקצועית או בענין שברפואה, לא יהיה הפלט קביל כראייה, אלא אם כן הוגש בהתאם להוראות הדין החל על הגשת עדות בענינים אלה.

חוות דעת של מומחה

39ב. (א) הוראות סימן זה לא יהיה בהן כדי להכשיר ראייה שאינה קבילה מחמת טעם אחר, שאינו הכלל האוסר עדות שמיעה, ולא יהיה בהן כדי לפסול או להגביל הגשת ראייה שהיא כשרה לפי הכללים האמורים או לפי דין אחר.

שמירת דינים

(ב) בסעיף זה ובסעיף 39א, "דין" – לרבות הלכה פסוקה.

סימן ו': העתק צילומי

40. "העתק צילומי", לענין סימן זה – העתק ממקור המתקבל בתהליכי צילום, או בשיטה אחרת שנקבעה בתקנות, ושעל פיהם מתקבל העתק משתמר ומדויק של המקור, בין בגדלו המקורי ובין בגודל שונה.

הגדרה

41. העתק צילומי של מסמך, מסוג מסמכים שנקבע לענין זה בתקנות, אשר מצורף אליו אישור שההעתק נעשה מן המקור באופן ובתנאים שנקבעו לאותו סוג מסמכים בתקנות, ישמש ראייה לכאורה בהליך משפטי –

העתק צילומי כראייה

(1) בכל מקרה שלפי הדין מותר להוכיח תכנו של מסמך בהעתקו ;

(2) אם המקור בוער על פי תקנות ובתנאים שנקבעו בהן, ומצורף להעתק אישור על כך כפי שנקבע בתקנות לאותו סוג מסמכים.

41א. ניתן להוכיח תוכנה של רשומה מוסדית על ידי העתק צילומי של הרשומה.

העתק של רשומה מוסדית מעמדו של פלט

41ב. לענין סימן זה לא ייחשב פלט שהוא רשומה מוסדית כהעתק המסמך שעל בסיסו הופק, אלא כמקור.

42. אין בהוראות סימן זה כדי לגרוע מכל דין אחר בדבר כשרותו לראייה של העתק צילומי שנעשה לא לפי הוראות סימן זה, אלא להוסיף עליו.

שמירת דינים

סימן ז': פסק דין מרשיע במשפט פלילי

42א. (א) הממצאים והמסקנות של פסק דין חלוט במשפט פלילי, המרשיע את הנאשם, יהיו קבילים במשפט אזרחי כראייה לכאורה לאמור בהם אם המורשע או חליפו או מי שאחריותו נובעת מאחריות המורשע, ובכלל זה מי שחב בחובו הפסוק, הוא בעל דין במשפט האזרחי.

קבילות פסק דין

(1א) הוראות סעיף קטן (א) יחולו גם על פסק דין חלוט במשפט פלילי של בית משפט צבאי, כהגדרתו בתקנות שעת חירום (יהודה והשומרון – שיפוט בעבירות ועזרה משפטית), התשכ"ז-1967, כפי שהוארך תוקפן ותוקן נוסחן בחוק, מעת לעת.

(ב) הוראות סעיף זה אינן חלות על –

(1) פסק דין של בית משפט עירוני שלא ניתן מאת שופט של בית משפט שלום;

(2) ממצאים ומסקנות שבגזר הדין, להבדיל מהכרעת הדין.

הוגשה ראייה כאמור בסעיף 42א, רשאי בית המשפט לעיין גם בכתב האישום, בפרוטוקול ובכל חומר אחר שהוגש במשפט הפלילי, אם ראה צורך בכך לשם הבהרת האמור בראייה.

הוגשה ראייה כאמור בסעיף 42א, לא יהיה המורשע או חליפו או מי שחב בחובו הפסוק רשאי להביא ראייה לסתור, או ראייה שכבר נשמעה או הוגשה במשפט הפלילי, אלא ברשות בית המשפט, מטעמים שיירשמו וכדי למנוע עיוות דין.

בדיון בתביעה אזרחית לפי סעיף 35א לחוק בתי המשפט, תשי"ז-1957, יראו את הממצאים והמסקנות שנקבעו במשפט הפלילי כאילו נקבעו במשפט אזרחי.

הוראות סימן זה באות להוסיף על כל דין בדבר קבילות פסק דין כראייה.

סימן ח': תעודה נושנה

הוגשה תעודה שהיא, כנחזה או כמוכח, בת עשרים שנה לפחות והוצאה מתוך משמורת הנראית כשרה בעיני בית המשפט באותו מקרה, רשאי הוא להעמידה על חזקתה שהחתימה עליה וכל חלק בה הנחזים שנעשו בכתב ידו של פלוני נעשו בכתב ידו, ולגבי עשייתה או אימותה של התעודה – שנעשתה או שאומתה כהלכה בידי האדם הנחזה כמי שעשאה או אימתה.

פרק ג': ראיות חסויות

(א) אין אדם חייב למסור, ובית המשפט לא יקבל, ראייה אם ראש הממשלה או שר הבטחון הביע דעתו, בתעודה חתומה בידו, כי מסירתה עלולה לפגוע בבטחון המדינה, או אם ראש הממשלה או שר החוץ הביע דעתו, בתעודה חתומה בידו, כי מסירתה עלולה לפגוע ביחסי החוץ של המדינה, אלא אם מצא שופט של בית המשפט העליון, על-פי עתירת בעל-דין המבקש גילוי הראייה, כי הצורך לגלותה לשם עשיית צדק עדיף מן הענין שיש לא לגלותה, ובהליך פלילי – כי הראייה עשויה להועיל להגנת הנאשם ומידת התועלת שבה להגנה עולה על העניין שיש לא לגלותה, או שהיא חיונית להגנת הנאשם.

(ב) הוגשה לבית המשפט תעודה כאמור בסעיף קטן (א), רשאי בית המשפט, על פי בקשת בעל הדין המבקש גילוי הראייה, להפסיק את המשפט לתקופה שיקבע כדי לאפשר הגשת העתירה לגילוי הראייה, ואם ראה לנכון – גם עד להחלטה בעתירה.

(א) אין אדם חייב למסור, ובית המשפט לא יקבל, ראייה אם שר הביע דעתו, בתעודה חתומה בידו, כי מסירתה עלולה לפגוע בענין ציבורי חשוב, אלא אם מצא בית המשפט הדין בדבר, על-פי עתירת בעל דין המבקש גילוי הראייה, כי הצורך לגלותה לשם עשיית צדק עדיף מן הענין שיש לא לגלותה, ובהליך פלילי – כי הראייה עשויה להועיל להגנת הנאשם ומידת התועלת שבה להגנה עולה על העניין שיש לא לגלותה, או שהיא חיונית להגנת הנאשם.

(ב) אין בבירור עתירה כאמור בסעיף קטן (א) כדי לעכב את הדיון בהליך העיקרי למעט במקרים שבהם הכרעה בעתירה נחוצה להמשך הדיון.

(ג) בית המשפט רשאי להעביר את הדיון בעתירה לשופט יחיד שאינו דן בתיק, ואם היה בית המשפט הרכב – לשופט יחיד שהוא אחד משופטי ההרכב או שאינו דן בתיק.

(ד) (1) השר לביטחון הפנים רשאי לאצול את סמכותו לפי סעיף זה לאחד מאלה (בסעיף קטן זה – ממונה על חסיונות):

(א) שופט מחוזי בדימוס בעל ידע וניסיון מקצועי בדיון הפלילי;

- (ב) קצין משטרה בכיר בדימוס בדרגת תת-ניצב ומעלה ששירת באגף החקירות והמודיעין במשטרת ישראל;
- (ג) פרקליט בדימוס ששימש בתפקיד משנה לפרקליט המדינה, מנהל המחלקה הפלילית בפרקליטות המדינה או פרקליט מחוז;
- (ד) יועץ משפטי לשעבר של משרד ממשלתי או של גוף ביטחוני בעל ניסיון מקצועי בתחום המודיעין;
- (2) אצילה לפי פסקה (1) יכול שתהיה לכמה ממונים על חסיונות;
- (3) דין ממונה על חסיונות כדין עובד המדינה לעניין חיקוקים אלה:
- (א) חוק שירות הציבור (מתנות), התש"ס-1979;
- (ב) חוק העונשין, התשל"ז-1977 – ההוראות הנוגעות לעובדי הציבור;
- (ג) חוק שירות הציבור (הגבלות לאחר פרישה), התשכ"ט-1969;
- (ד) חוק שירות המדינה (סיוג פעילות מפלגתית ומגבית כספים), התשי"ט-1959;
- (ה) פקודה זו;
- (ו) חוק שירות המדינה (משמעת), התשכ"ג-1963, בשינויים שיקבע השר לביטחון הפנים, ככל שיקבע.

- פגיעה הנגרמת מצירוף ראיות 445. בלי לפגוע בכלליות האמור בסעיפים 44 ו-45, ראש הממשלה, או השר כאמור באותם סעיפים, רשאי להביע את דעתו כי מסירת הראיה עלולה לפגוע בביטחון המדינה, ביחסי החוץ שלה או בעניין ציבורי חשוב, לפי העניין, גם אם פגיעה כאמור עלולה להיגרם בשל צירוף הראיה וראיות אחרות, נוכח סוג המידע הנכלל בראיה, תוכנו או היקפו וגם אם הראיות האחרות אינן קשורות לאותו הליך.
- הדיון בעתירה לגילוי ראיה לפי סעיפים 44 או 45 יהיה בדלתיים סגורות; לשם החלטה בעתירה רשאי השופט של בית המשפט העליון או בית המשפט, לפי העניין, לדרוש שהראיה או תכנה יובאו לידיעתו, ורשאי הוא לקבל הסברים מהיועץ המשפטי לממשלה או מנציגו ומנציג המשרד הממשלתי הנוגע בדבר, אף בהעדר יתר בעלי הדין.
- (א) 46. הדיון בעתירה לגילוי ראיה לפי סעיפים 44 או 45 יהיה בדלתיים סגורות; לשם החלטה בעתירה רשאי השופט של בית המשפט העליון או בית המשפט, לפי העניין, לדרוש שהראיה או תכנה יובאו לידיעתו, ורשאי הוא לקבל הסברים מהיועץ המשפטי לממשלה או מנציגו ומנציג המשרד הממשלתי הנוגע בדבר, אף בהעדר יתר בעלי הדין.
- (1א) בהחלטה כאמור בסעיף קטן (א) ישקול בית המשפט, בין השאר, את הקשר שבין החומר החסוי לגדר המחלוקת בין בעלי הדין, בשים לב לגרסת ההגנה, את הקשר שבין החומר החסוי לראיות הגלויות וחומר חסוי אחר בתיק, ואת קבילות החומר החסוי ומשקלו הצפוי אם יוגש כראיה במשפט, ורשאי הוא לקבל הסברים מהעותר אף בהעדר שאר בעלי הדין; לא יתיר בית משפט גילוי של ראיה חסויה, אלא לאחר שניתנה לתובע אפשרות להתייחס לטענות שנטענו שלא בפניו.
- (2א) החליט בית המשפט שלא להתיר גילוי של ראיה חסויה, רשאי הוא לשוב ולבחון את החלטתו עם התקדמות הדיון בהליך העיקרי.
- (ב) שר המשפטים רשאי להתקין תקנות סדרי דין לדיון בעתירה לפי סעיפים 44 ו-45 וסעיף זה.
- ראיות מפלילות 47. (א) אין אדם חייב למסור ראיה אם יש בה הודיה בעובדה שהיא יסוד מיסודותיה של עבירה שהוא מואשם בה או עשוי להיות מואשם בה.
- (ב) ביקש אדם להימנע ממסירת ראיה מחמת שהיא עשויה להפלילו כאמור בסעיף קטן (א) ובית המשפט דחה את הבקשה והראיה נמסרה, לא תוגש הראיה נגד אותו אדם במשפט שבו הוא מואשם בשל העבירה שהעובדה המתגלית מן הראיה היא יסוד מיסודותיה, אלא אם הסכים לכך.
- (ג) נאשם שבחר להעיד במשפטו כעד הסניגוריה, לא יחול עליו סעיף זה לגבי העבירה שהוא מואשם בה באותו משפט.
48. (א) דברים ומסמכים שהוחלפו בין עורך דין לבין לקוחו או לבין אדם אחר מטעם הלקוח ויש להם קשר ענייני לשירות המקצועי שניתן על ידי עורך הדין ללקוח, אין עורך הדין חייב למסרם כראיה, אלא אם ויתר הלקוח על החסיון; והוא

הדין בעובד של עורך דין אשר דברים ומסמכים שנמסרו לעורך הדין הגיעו אליו אגב עבודתו בשירות עורך הדין.

(ב) הוראות סעיף קטן (א) יחולו גם לאחר שחדל העד להיות עורך דין או עובד של עורך הדין.

עדות רופא (א) 49. רופא אינו חייב למסור ראיה על דבר הנוגע לאדם שנוזק לשירותו והדבר הגיע אליו תוך עבודתו כרופא והוא מן הדברים שלפי טיבם נמסרים לרופא בדרך כלל מתוך אמון שישמרו בסוד, אלא אם ויתר האדם על החסיון או שמצא בית המשפט כי הצורך לגלות את הראיה לשם עשיית צדק עדיף מן הענין שיש לא לגלותה; והוא הדין באדם שאגב עבודתו בשירות הרופא או בשירותו של מוסד רפואי או בצוות המקצועי העובד עם הרופא, תוך טיפול בחולים, הגיע אליו דבר שנמסר לרופא.

(ב) הוראות סעיף קטן (א) יחולו גם לאחר שחדל העד להיות רופא או לעבוד כאמור בסיפה לסעיף קטן (א).

(ג) (1) נטען חסיון לפי סעיף זה, יהיה הדיון בטענה בדלתיים סגורות; החליט בית המשפט לשמוע את העדות, ישמע אותה בדלתיים סגורות, אלא אם כן הורה לדון בעניין, כולו או חלקו, בפומבי;

(2) התקיים דיון כאמור בפסקה (1) בדלתיים סגורות, רשאי בית המשפט להרשות לאדם מסוים או לקבוצת בני אדם מסוימת להיות נוכחים בעת הדיון, כולו או חלקו.

עדות פסיכולוג (א) 50. פסיכולוג-מומחה כמשמעותו בצו שהותקן לפי סעיף זה אינו חייב למסור ראיה על דבר הנוגע לאדם שנוזק לשירותו והדבר הגיע אליו תוך עבודתו כפסיכולוג והוא מן הדברים שלפי טיבם נמסרים לפסיכולוג בדרך כלל מתוך אמון שישמרו בסוד, אלא אם ויתר האדם על החסיון או שמצא בית המשפט כי הצורך לגלות את הראיה לשם עשיית צדק עדיף מן הענין שיש לא לגלותה.

(ב) הוראות סעיף קטן (א) יחולו גם לאחר שחדל העד להיות פסיכולוג-מומחה.

(ג) (1) נטען חסיון לפי סעיף זה, יהיה הדיון בטענה בדלתיים סגורות; החליט בית-המשפט לשמוע את העדות, ישמע אותה בדלתיים סגורות, אלא אם כן הורה לדון בעניין, כולו או חלקו, בפומבי;

(2) התקיים דיון כאמור בפסקה (1) בדלתיים סגורות, רשאי בית המשפט להרשות לאדם מסוים או לקבוצת בני אדם מסוימת להיות נוכחים בעת הדיון, כולו או חלקו.

(ד) שר הבריאות יתקין, בהסכמת שר המשפטים, צו שיגדיר מיהו פסיכולוג-מומחה לענין סעיף זה.

עדות עובד סוציאלי (א) 50א. עובד סוציאלי כהגדרתו בחוק העובדים הסוציאליים, התשנ"ו-1996, אינו חייב למסור ראיה על דבר הנוגע לאדם שנוזק לשירותו והדבר הגיע אליו תוך עיסוקו כעובד סוציאלי והוא מן הדברים שלפי טיבם נמסרים לעובד סוציאלי בדרך כלל מתוך אמון שישמרו בסוד, אלא אם כן ויתר האדם על החסיון או שבית המשפט מצא כי הצורך לגלות את הראיה לשם עשיית צדק עדיף על הענין שיש שלא לגלותה.

(ב) הוראות סעיף קטן (א) יחולו גם לאחר שחדל העד להיות עובד סוציאלי.

(ג) (1) נטען חסיון לפי סעיף זה, יהיה הדיון בדלתיים סגורות; החליט בית המשפט לשמוע את העדות, ישמע אותה בדלתיים סגורות, אלא אם כן הורה לדון בעניין, כולו או חלקו, בפומבי;

(2) התקיים דיון כאמור בפסקה (1) בדלתיים סגורות, רשאי בית המשפט להרשות לאדם מסוים או לקבוצת בני אדם מסוימת להיות נוכחים בעת הדיון, כולו או חלקו.

חסיון ראיות לעניין (א) 50ב. בסעיף זה – "בעל מקצוע" – רופא לעניין טיפול נפשי, פסיכולוג או עובד סוציאלי כמשמעותם בסעיפים 49, 50 או 50א, בהתאמה; "חוק זכויות נפגעי עבירה" – חוק זכויות נפגעי עבירה, התשס"א-2001; "חוק השיפוט הצבאי" – חוק השיפוט הצבאי, התשט"ו-1955; "עבירת מין או עבירת אלימות חמורה במשפחה" – עבירה המנויה בתוספת הראשונה ג' לחוק זכויות נפגעי עבירה ועבירה המנויה בתוספת החמישית א' לחוק השיפוט הצבאי.

(ב) על אף האמור בסעיפים 49, 50 ו-50א, בהליך פלילי בעבירת מין או בעבירת אלימות חמורה במשפחה, לעניין ראיה על דבר הנוגע לנפגע עבירה שנוקק לשירותו של בעל מקצוע, יחולו הוראות אלה:

(1) בהליך פלילי שהוגש בו כתב אישום בעבירה כאמור וההגנה מבקשת לגלות את הראיה, בעל המקצוע אינו חייב למסור את הראיה אלא אם כן נפגע העבירה ויתר על החיסיון או שבית המשפט מצא כי הראיה עשויה להועיל להגנת הנאשם ומידת התועלת שבה להגנה עולה על העניין שיש לא לגלותה, ובכלל זה על הפגיעה שעלולה להיגרם מגילוייה לנפגע העבירה ולשיקומו, או שהיא חיונית להגנת הנאשם;

(2) בהליך פלילי שנחקרה בו עבירה כאמור ולפי בקשת רשות חוקרת הורה בית המשפט על גילוי ראיה לפי הוראות סעיף 49(א), 50(א) או 50א(א), או שנפגע העבירה ויתר על החיסיון – עם הגשת כתב האישום יחול על הראיה חיסיון כאמור באותם סעיפים, אלא אם כן מתקיים אחד מאלה:

(א) הראיה חיונית להוכחת האישום;

(ב) הראיה עשויה להועיל להגנת הנאשם ומידת התועלת שבה להגנה עולה על העניין שיש לא לגלותה, ובכלל זה על הפגיעה שעלולה להיגרם מגילוייה לנפגע העבירה ולשיקומו, או שהיא חיונית להגנת הנאשם;

(3) תובע לא ימסור ראיה כאמור בפסקה (2), אלא אם כן פרקליט מחוז, משנה או ממונה בכיר בפרקליטות שפרקליט המחוז הסמיכו לעניין זה, ראש יחידת תביעות במשטרת ישראל או סגנו או פרקליט צבאי או סגנו, לפי העניין, אישר כי החיסיון אינו חל על הראיה; לנאשם יינתן מידע על קיום ראיה שלא נמסרה כאמור;

(4) בקשה לגילוי ראיה שלא נמסרה לפי הוראות פסקה (2) תידון בדרך שבה נדונות בקשות לפי סעיף 49(א), 50(א) או 50א(א), ותיבחן בהתאם להוראות פסקה (1).

(ג) בהליך פלילי בעבירת מין או בעבירת אלימות חמורה במשפחה, בטרם יחליט בית המשפט לגלות ראיה חסויה על דבר הנוגע לנפגע עבירה שנוקק לשירותו של בעל מקצוע –

(1) ייתן בית המשפט לנפגע העבירה זכות להביע את עמדתו, וייתן גם לבעל המקצוע הזדמנות להביע את עמדתו, והכול לפי הוראות סעיף 13א(ו) לחוק זכויות נפגעי עבירה או סעיף 13ג1(ו) לחוק השיפוט הצבאי, לפי העניין;

(2) ישקול בית המשפט את הפגיעה שעלולה להיגרם מגילוי הראיה לנפגע העבירה ולשיקומו, ובעניין קטין – ישקול גם את הפגיעה בטובת הקטין, ויחולו הוראות סעיף 13א(ו)3 לחוק זכויות נפגעי עבירה או סעיף 13ג1(ו)3 לחוק השיפוט הצבאי, לפי העניין;

(3) הוגשה הבקשה לגילוי הראיה בשלב החקירה – יבחן בית המשפט גם את קיום התנאים שבסעיף 13א(ב) לחוק זכויות נפגעי עבירה או בסעיף 13ג1(ב) לחוק השיפוט הצבאי, לפי העניין.

51. כהן דת אינו חייב למסור עדות על דבר שנאמר לו בוידוי ואשר גילוי אסור עליו לפי דיני דתו.

52. תחולה הוראות פרק זה יחולו הן על מסירת ראיות בפני בית משפט ובית דין והן על מסירתן בפני רשות, גוף או אדם המוסמכים על פי הדין לגבות ראיות; ובמקום שמדובר בפרק זה ב"בית משפט" – גם בית דין, גוף או אדם כאמור במשמע.

פרק ד': משקלן של ראיות

53. ממשקלה של עדות של עדות שבעל-פה ומהימנותם של עדים הם ענין של בית המשפט להחליט בו על פי התנהגותם של העדים, נסיבות הענין ואותות האמת המתגלים במשך המשפט.

54. פסק בית משפט במשפט אזרחי באחד המקרים שלהלן על פי עדות יחידה שאין לה סיוע, והעדויות אינה הודיית בעל דין, יפרט בהחלטתו מה הניע אותו להסתפק בעדות זו; ואלה המקרים:

עדות כהן דת

תחולה

משקלה של עדות

הכרעה על פי עדות יחידה במשפט אזרחי

- (1) העדות היא של קטין למטה מגיל 14 ;
- (2) העדות היא של בעל דין או של בן-זוגו, ילדו, הורו, אחיו או אחותו של בעל דין ;
- (3) העדות היא של אדם המעוניין בתוצאות המשפט לטובת בעל הדין שקרא אותו להעיד ;
- (4) התובענה היא נגד עזבון, קטין, חולה נפש או נעדר ;
- (5) נסיבות אחרות שבהן דרוש, לדעת בית המשפט, פירוט כאמור.
- (א) 54א. בית המשפט לא ירשיע נאשם על סמך עדותו היחידה של שותפו לעבירה, אלא אם מצא בחומר הראיות דבר לחיזוקה ; ואולם אם היה השותף עד מדינה – טעונה עדותו סיוע ; לענין זה, "עד מדינה" – שותף לאותה עבירה המעיד מטעם התביעה לאחר שניתנה או שהובטחה לו טובת הנאה.
- (ב) הרשיע בית משפט במשפט על עבירה לפי סימן ה' לפרק י' לחוק העונשין, התשל"ז-1977, על פי עדות יחידה של הנפגע, יפרט בהכרעת הדין מה הניע אותו להסתפק בעדות זו.
- (ג) אין בהוראות סעיף זה כדי לגרוע מהאמור בסעיף 11 לחוק לתיקון דיני הראיות (הגנת ילדים), התשט"ו-1955.
- (א) 55. בית המשפט השומע עדותו של קטין, שאינו בר-אחריות פלילית בשל גילו, יזהירו תחילה בלשון המובנת לקטין, שעליו להעיד את האמת, את כל האמת ואת האמת בלבד.
- (ב) לא יורשע אדם על סמך עדות יחידה של קטין שאינו בר-אחריות פלילית בשל גילו, אלא אם כן יש בחומר הראיות דבר לחיזוקה.
56. ראייה שאינה קבילה במשפט פלילי ונתקבלה בטעות או בהיסח הדעת, לא תשמש הוכחה לאשמה ואין לבסס עליה שום פסק-דין ; אף על פי כן, העובדה שבית המשפט שמע את הראייה לא תפסול את פסק-הדין, אלא אם סבור בית המשפט שהנאשם לא היה מורשע אילולא נמסרה אותה ראייה או שאין ראייה מספקת אחרת זולתה לתמוך בה את ההרשעה.
- (א) 56א. בית המשפט הדין במשפט פלילי רשאי שלא לקבל ראייה שהושגה שלא כדין, ובכלל זה הודעת נאשם או עד, חפץ או כל ראייה אחרת, אם שוכנע שקבלתה במשפט תפגע באופן מהותי בזכות להליך הוגן, בשים לב לאופייה ולחומרתה של ההפרה, למידת ההשפעה של ההפרה על הראייה שהושגה ולענין הציבורי שבקבלת הראייה או באי-קבלתה ; בסעיף קטן זה, "הפרה" – השגת ראייה שלא כדין.
- (ב) אין באמור בסעיף קטן (א) כדי לפגוע בכללים לפסילת ראיות הקבועים בהוראות חיקוק אחרות.
57. סתירות בעדותם של עדים אין בהן, כשלעצמן, כדי למנוע את בית המשפט מקביעת עובדות שלגביהן חלו הסתירות.
- (א) 57א. נמצא על טובין או על אריזתם או על מה שמחובר או נספח אליהם שמו של יצרן, מגדל או אורז (להלן – יצרן), שם עסקו או סימן מסחר שלו, או שם או סימן אחר שיש בו כדי לזהותו, יהיה בכך ראייה לכאורה שייצר, גידל או ארז את הטובין.
- (ב) נמצא על טובין או על אריזתם או על מה שמחובר או נספח אליהם שמו של משווק, שם עסקו או סימן מסחר שלו, או שם או סימן אחר שיש בו כדי לזהותו, ולא נמצא עליהם שמו של יצרן, יראו את המשווק לכל ענין כאילו הוא היצרן, זולת אם גילה לקונה, או למי שהוסמך לכך כדין, את זהות היצרן, משנדרש לכך.
- 1א57. מצרך מזון שלא צויין בו תאריך ייצורו – חזקה שיוצר תוך השנה שקדמה לגילוי העבירה שנעברה בו.

פרק ה': שונות

- 57ב. כל דין הוא מן המפורסמות שאין צריכות ראייה, אם אין הוראה אחרת משתמעת.
- הדין המפורסמות הוא

המצאה הדואר	על-ידי	57ג.	מקום שחיקוק מתיר או מחייב להמציא מסמך על ידי הדואר, בין שהוא נוקט לשון "המצאה" ובין שהוא נוקט לשון "נתינה" או "שליחה" או לשון אחרת, רואים את ההמצאה – אם אין הוראה אחרת משתמעת – כמבוצעת –
		(1)	אם דו"ר מכתב המכיל את המסמך והמען על המכתב היה כשורה ודמי המשלוח שולמו מראש או שהמכתב היה פטור מתשלום דמי דואר או נושא עליו סימן המעיד כי הוא נשלח בשירות המדינה;
		(2)	במועד שבו היה המכתב מגיע לתעודתו בדרך הרגילה של הדואר, אם לא הוכח היפוכו של דבר.
אגרות		58.	שר המשפטים רשאי לקבוע, בתקנות, את שיעור השכר שיגבה עורך דין בעד שירותיו לפי סעיף 15 ואת האגרות שיש לשלם בעד אישור לפי סעיף 15 שלא על-ידי עורך דין.
תקנות		59.	(א) שר המשפטים רשאי להתקין תקנות לענין פקודה זו.
		(ב)	תקנות לענין סעיף 19 יהיו מחייבות במידת האפשר לפי הנסיבות; התקנות שבתוספת השניה יעמדו בתקפן במידה שלא שונו, או כל עוד לא בוטלו, בתקנות שהתקין השר לפי סעיף זה.
תחולה		60.	הוראות פקודה זו יחולו בהליכים לפני כל בית משפט כמשמעותו בחוק בתי המשפט, תשי"ז-1957, והוא כשאין הוראה אחרת לענין זה.

תוספת ראשונה (סעיף 24)

טופס חוות דעת

טופס תעודת רופא

טופס תעודת עובד ציבור

תוספת שניה (סעיף 59(ב)) תקנות

הגדרות	1.	בתקנות אלה –
		"משביע" – רשם או שופט בית משפט שלום המשביע אדם או מקבל ממנו תצהיר;
		"תצהיר" – לרבות תעודה או מסמך שעליהם בא תצהיר.
שמו ומענו של המצהיר צורתו של תצהיר	2.	בתצהיר יפורשו שמו המלא של המצהיר, עסקו או מקצועו ומענו.
	3.	תצהיר יכול שיהא ערוך בגוף מדבר או בגוף נסתר, ומותר לחלקו לשם הנוחות לסעיפים מסומנים במספרים סידוריים.
תיקונים צריכים קיום	4.	כל ביני-שיטין, שינוי, מחק או טשטוש, שחלו בתצהיר לפני שנשבעו עליו, טעונים קיום בידי המשביע, בחתימת שמו, או ראשי תיבות של שמו, בשוליים שלצד.
תצהיר שאינו ניתן לקריאה	5.	אם התצהיר אינו ניתן לקריאה או קשה לקריאה, או שלדעת הנדרש להשביע הוא כתוב באופן המקל על שינוי-מרמה, רשאי הוא לסרב להשביע ורשאי לבקש שהתצהיר ייכתב שנית.
חתימת המצהיר	6.	המצהיר יחתום על התצהיר במעמד השבועה, ואם אינו יכול לכתוב, יטבע בו סימנו במעמד המשביע.
מודעת ההשבעה	7.	בסמוך לסופו של תצהיר ולשולי הנייר תבוא מודעת ההשבעה, כתובה בלי ביני-שיטין, שינוי, מחק או טשטוש וחתימה בידי המשביע; במודעה יפורשו –
	(1)	שמותיהם של המצהיר והמשביע;
	(2)	תאריך ההשבעה ומקומה;
	(3)	שהשבועה על התצהיר ניתנה בפני המשביע;
	(4)	אם המצהיר הוא עיוור או אינו יודע קרוא וכתוב – שאמנם כן הוא ושהתצהיר נקרא באזניו במעמד המשביע ונראה שהמצהיר הבין את תכנו, ואם טבע המצהיר את סימנו במקום חתימה – שאמנם כך עשה במעמד המשביע;

(5) פרטים נחוצים אחרים.

8.	תצהיר משותף	נצטרפו מצהירים אחדים לשבועה על תצהיר אחד, ייכתבו במודעת ההשבעה שמות כולם ויפורש שכל אחד מהם נשבע על אמיתות הענינים שאמר בתצהיר.
9.	שינוי בתצהיר	המשביע לא ירשה שינוי בתצהיר בלי שיושבע עליו שנית, ואם כבר הוספה על התצהיר מודעת ההשבעה, יוסיף עליו מודעה חדשה שיצויין בה השינוי; הוא גם רשאי שלא להרשות שבועה חדשה, אלא לדרוש שהתצהיר ישוב וייכתב מחדש.
10.	נוסח השבועה	המוסר תצהיר בשבועה ינקוט לשון ברוח זו: "אני נשבע באלוהים, כי זה שמי וזו חתימתי (או: סימני) (והנשבע יצביע על חתימתו או על סימנו), וכי האמור בתצהירי זה (או במסמך אחר, לפי הענין) הוא נכון." המוסר תצהיר בהן צדק ינקוט לשון ברוח זו: "אני מצהיר בהן צדק כי זה שמי וזו חתימתי (או: סימני) (והמצהיר יצביע על חתימתו או על סימנו), וכי האמור בתצהירי זה הוא נכון." ואם היה התצהיר בהצהרה שלא בשבועה ושלא בהן צדק יוסיף מלים אלה: "אני מוסר הצהרה זו מתוך אמונה בלב שלם שהיא נכונה."